

V I Lenin

Om kampen mot socialchauvinismen

Det intressantaste och senaste materialet i denna aktuella fråga har den för kort tid sedan avslutade internationella socialistiska kvinnokonferensen i Bern levererat.¹ Läsaren finner här nedan en skildring av konferensen och texten till både den antagna och den förkastade resolutionen. I denna artikel ämnar vi uppehålla oss endast vid en sida av saken.

Kvinnoorganisationernas representanter inom OK, holländskorna från Troelstras parti, schweiziskorna från de organisationer, som skarpt bekämpar Berner Tagwacht för denna tidnings, som man påstod, överdrivna radikalism, den franska representanten, som inte i någon, aldrig så obetydlig fråga ville avvika från det officiella partiet, vilket som känt intar en socialchauvinistisk ståndpunkt, engelskorna, som är fientligt stämda mot tanken att klart skilja mellan pacifismen och den revolutionära, proletära taktiken — alla enades med de tyska kvinnliga ”vänster”-socialdemokraterna om en resolution. Kvinnoorganisationernas representanter inom vårt partis CK skilde sig från dem. De föredrog att tills vidare hellre stå ensamma än att delta i ett *sådant* block.

Vad är det väsentliga i meningsskiljaktigheterna? Vilken principiell och allmänpolitisk betydelse har denna motsättning?

Vid första ögonkastet förefaller denna ”center”-resolution, som förenade opportunisterna med en del av vänstern, vara mycket tilltalande och principiellt riktig. Kriget erkänns vara imperialistiskt, ”fosterlandsförsvarets” idé fördöms, arbetarna uppmanas till massdemonstrationer o. s. v., o. s. v. Det kunde tyckas, som om vår resolution bara skilde sig från de andras genom några skarpare *uttryck*, såsom ”förräderi”, ”opportunist”, ”utträde ur de borgerliga regeringarna” o. s. v.

Otvivelaktigt kommer man att just ur denna synpunkt kritisera den särställning, som kvinnoorganisationernas representanter inom vårt partis CK intog.

Man behöver bara betrakta saken uppmärksamare och inte inskränka sig till ett ”formellt” erkännande av den ena eller andra sanningen, för att inse, att en sådan kritik är fullständigt ohållbar.

På konferensen sammandrabbade två världsåskådningar, två värderingar av kriget och av Internationalens uppgifter, två slag av de proletära partiernas taktik. Enligt den ena åsikten har Internationalen inte lidit något sammanbrott, inga djupgående och allvarliga hinder för att återvända från chauvinism till socialism finns, och ingen stark ”inre fiende” i opportunistens gestalt; denna har inte begått något direkt, otvivelaktigt och påtagligt förräderi mot socialismen. Därav följer slutsatsen: vi skall inte döma någon, vi ger ”amnesti” åt dem, som överträtt Stuttgart- och Basel-resolutionerna, vi inskränker oss till rådet att hålla kursen mera åt vänster och att uppmana massorna till demonstrationer.

Den andra åsikten är i alla de här uppräknade punkterna alldeles motsatt. Det finns ingenting skadligare och fördärvligare för proletariatets sak än att fortsätta den inre *partidiplomatin* med opportunisterna och socialchauvinisterna. Majoritetens resolution visade sig vara antaglig för de kvinnliga opportunisterna och anhängarna av de nuvarande officiella partierna just därför,

---

¹ Den internationella socialistiska kvinnokonferensen för fred som hölls i Bern i Schweiz 26-29 mars 1915, behandlade inställningen till kriget. Den sammankallades på initiativ av de kvinnoorganisationer som var knutna till Ryska socialdemokratiska arbetarpartiets [RSDAP] centralkommitté, med aktivt deltagande av Clara Zetkin, ledare i den internationella kvinnorörelsen. I konferensen deltog tjugonio delegater från Storbritannien, Tyskland, Frankrike, Holland, Schweiz, Ryssland och Polen, den ryska delegationen inklusive N. K. Krupskaja och Inessa Armand.

att den är helt genomsyrad av diplomatins anda. Med dylik diplomati strör man sand i ögonen på arbetarmassorna, vilka *nu* leds just av de officiella socialpatrioterna. Man inger arbetarmassorna den absolut felaktiga och skadliga tanken, att de nuvarande socialdemokratiska partierna med deras nuvarande ledningar *är i stånd till* att ändra kurs och att i stället för den oriktiga kursen slå in på en riktig.

Men så är det inte. Detta är en ytterst djup och ödesdiger villfarelse. De nuvarande socialdemokratiska partierna och deras ledningar *är inte i stånd till* att genomföra en allvarlig kursändring. *I verkligheten* kommer allt att förbli vid det gamla, och de i majoritetens resolution uttalade ”radikala” önskemålen kommer aldrig att bli annat än fromma önskningar — detta hade de kvinnliga anhängarna av Troelstras parti eller av det franska partiets nuvarande ledning med säker politisk instinkt beräknat, när de röstade för en sådan resolution. Uppmaningen till massdemonstrationer kan praktiskt, i handling, endast få allvarlig betydelse genom det mest aktiva understöd av de socialdemokratiska partiernas nuvarande ledningar.

Kan man vänta ett sådant understöd? Självfallet inte. Vi vet, att en sådan uppmaning kommer att stöta på ett förbittrat (mestadels *hemligt*) motstånd och inte vinna det ringaste understöd från ledningens sida.

Om man hade sagt detta öppet till arbetarna, så hade arbetarna vetat *sanningen*. De skulle ha vetat, att för att *förverkliga* de ”radikala” önskemålen tarvas en grundlig kursändring i de socialdemokratiska partierna och en ytterst ihärdig kamp mot opportunisterna och deras ”centrum”-vänner. Men nu har man *vaggat* arbetarna till ro med radikala önskemål, genom att *avstå* från att högt och tydligt nämna det onda, som måste bekämpas, om dessa önskemål skall kunna genomföras.

De diplomatiska hövdingarna, som för den chauvinistiska politiken inom de nuvarande socialdemokratiska partierna, kommer att skickligt utnyttja svagheten, obeslutsamheten och den otillräckliga bestämdheten i majoritetens resolution. Durkdrivna parlamentariker som de är, kommer de att fördela rollerna mellan sig; några kommer att säga: Kautsky & Co:s ”allvarliga” argument har ännu inte blivit bedömda och analyserade, låt oss ställa diskussionen på en bredare grundval; andra kommer att säga: se bara, hade vi inte rätt, då vi sade, att det inte råder några djupgående meningsskiljaktigheter, om anhängarna av Troelstras och Guesde-Sembats parti har enats med de tyska vänstersinnade kvinnorepresentanterna?

Kvinnokonferensen borde inte ha hjälpt Scheidemann, Haase, Kautsky, Vandervelde, Hyndman, Guesde och Sembat, Plechanov, o. s. v. att vagga arbetarmassorna i sömn, utan borde tvärtom ha väckt dem till att förklara ett energiskt krig mot opportunisten. Endast i så fall skulle det praktiska resultatet inte ha blivit en förhoppning om att de nämnda ”ledarna” skall ”förbättra sig”, utan ett samlande av krafter för den svåra och allvarliga kampen.

Låt oss ta frågan om opportunisternas och ”centristernas” brott mot Stuttgart- och Basel-resolutionerna: detta är ju just *kärnpunkten!* Föreställ er öppet och klart, utan diplomati, hur saken tillgick!

Internationalen, som förutsåg kriget, samlas och beslutar enhälligt att i händelse av krigsutbrott arbeta för att ”*kapitalismens sammanbrott påskyndas*”, arbeta i samma anda som *Kommunen*² och *oktober och december 1905* (detta är Baselresolutionens egna ord!!!), att arbeta i sådan anda, att det betraktas som en ”*förbrytelse*” ”när ett lands arbetare skjuter på ett annat lands arbetare”.

Riktlinjen för arbetet i internationell, proletär och revolutionär anda är här fullständigt klart uppdragen — så klart, att man med iakttagande av legaliteten inte kunde uttala sig klarare. Så

² Här syftas på Pariskommunen 1871. – Red.

bryter kriget ut — just ett sådant krig och just på den linje, som man förutsett i Basel. De officiella partierna handlar i rakt motsatt anda: inte som internationalister, utan som nationalist; borgerligt och inte proletärt; inte revolutionärt utan ärkeopportunistiskt. Om vi säger arbetarna: man har begått ett direkt *förräderi* mot socialismens sak, så sopar vi med dessa ord på en gång bort alla svepskäl och undanflykter, alla sofismer à la Kautsky och Axelrod, vi påvisar klart det onda i hela dess djup och styrka, vi uppmanar klart till kamp mot detta onda och inte till försoning med det.

Men majoritetens resolution? Inte en stavelse av klander mot förrädarna, inte ett ord om opportunisten, utan bara ett *upprepande* av Basel-resolutionens idéer!!! Alldeles som om ingenting allvarligt inträffat — ett litet tillfälligt fel har begåtts, det räcker med att *upprepa* det gamla *beslutet* — som om den meningsskiljaktighet som uppstått inte vore av principiell och djupgående natur, utan kunde *slätas över*!!!

Men detta är ju ett direkt *hån* mot Internationalens beslut, ett hån mot arbetarna. I själva verket eftersträvar socialchauvinisterna ingenting annat än att de gamla besluten helt enkelt *upprepas*, bara ingenting ändras i verkligheten. Detta innebär också i själva verket en stillatigande och hycklande maskerad *amnesti* åt de socialchauvinistiska anhängarna av de nuvarande partimajoriteterna. Vi vet, att det finns ett otal ”dilettanter”, som gärna vill gå just denna väg och inskränka sig till några radikala fraser. Med dylika personer gör vi inte sällskap. Vi har gått och går en *annan* väg, vi vill hjälpa arbetarrörelsen och bygga upp ett arbetarparti i *handling*, besjälade av oförsonlighet mot opportunist och socialchauvinism.

En del av de tyska kvinnliga representanterna har synbarligen varit rädda för en helt bestämd resolution av grunder, som uteslutande rörde utvecklingstempot av den mot chauvinismen förda kampen inom endast ett parti, nämligen deras eget. Men dylika synpunkter var klart obefogade och oriktiga, ty den internationella resolutionen avsåg överhuvud taget inte och kunde inte avse vare sig tempot eller de konkreta villkoren för kampen mot socialchauvinismen i de *enskilda* länderna; på detta område är de enskilda partiernas autonomi oantastlig. Det gällde att från en internationell tribuna proklamera en definitiv brytning med socialchauvinismen i hela det socialdemokratiska arbetets hela riktning och hela karaktär; men i stället för detta har majoritetens resolution ännu en gång upprepat det gamla felet, den II Internationalens fel, vilken diplomatiskt överskyldde opportunisten och klyftan mellan ord och handling. Vi upprepar: *den vägen* går vi inte.

Juni 1915

Publicerat som supplement till *Sotsial-Demokrat* nr. 42, 1 juni 1915

Lästips – se även (av Lenin):

[Den revolutionära socialdemokratins uppgifter i det europeiska kriget](#) (1914)

[Kriget och Rysslands socialdemokrati](#)

[Om storryssarnas nationalstolthet](#)

[Död chauvinism och levande socialism](#)

[Andra internationalens sammanbrott](#) (1915)

[Om den egna regeringens nederlag i det imperialistiska kriget](#)

[Socialismen och kriget](#)

[Andra internationalens opportunist och sammanbrott](#)

[Om ”Fredsprogrammet”](#) (1916)

[Imperialismen och splittringen inom socialismen](#)

[Borgerlig och socialistisk pacifism](#) (1917)